

SÓKN

-Sókn er besta vörnin

Tbl. 3 | 20. apríl 2026

Eflingarfélagar krefjast samráðs um viðbrögð við efnahagsástandinu

Trúnaðarráð Eflingar 9. apríl

Trúnaðarráð Eflingar fylgist náið með viðbrögðum stjórnvalda við efnahagsástandinu. Á fundi Trúnaðarráðs 9. apríl samþykkti Trúnaðarráð að hefja undirbúning að stofnun samninganefndar, sem fari með samningsumboð félagsins ef til nýrra kjaraviðræðna kemur með haustinu í kjölfar hugsanlegrar uppsagnar kjarasamninga.

Af þessu tilefni vill Trúnaðarráð minna á eftirfarandi: Eflingarfélagar ásamt Breiðfyllkingunni sýndu mikið hugrekki í kjaraviðræðunum veturinn

2023–2024 og studdu ábyrga kjarasamningagerð þar sem varnir gegn verðbólgu voru ein meginstoðin.

Í dag er komin upp sú staða að Eflingarfélagar, verka- og láglaunafólk Höfuðborgarsvæðisins, bera þyngstar byrðar af efnahagsástandi sem komið er úr böndunum. Breiðu bökin þola hávaxtastig og verðbólgu, en það gera tekjulág heimili ekki. Trúnaðarráð Eflingar krefst þess að félagið fái beina aðkomu að þeim viðræðum og ákvarðanatöku sem fram undan er til að bregðast við þessu ástandi.

Trúnaðarráð bendir á að á nýafstöðnu Eflingarþingi voru samþykktar fjórar ályktanir með útfærðum tillögum um úrbótamál. Engin þeirra kostar ríkissjóð krónu. Má þar nefna leigubremsu, viðurlög við launaþjófnaði og kröfu um málefnalegar ástæður fyrir uppsögnum verkafólks á almennum vinnumarkaði. Trúnaðarráð skorar á stjórnvöld að hlusta á raddir verka- og láglaunafólks, koma til móts við málefnalegar kröfur með afgerandi hætti og forða því að með haustinu skapist átök á vinnumarkaði sem koma hefði mátt í veg fyrir.

Verkalýðsskipuleggjandi frá Organizing for Power heimsækir Eflingu

Í vikunni fékk Efling góðan gest þegar KB Brower, reyndur verkalýðsskipuleggjandi frá samtökunum Organizing for Power (O4P), kom til landsins. KB Brower hitti stjórn Eflingar á fundi þar sem rætt var um skipulag félagsins og hvernig megi efla starfsemina enn frekar til að knýja fram stærri sigra í þágu verkafólks.

Organizing for Power er alþjóðlegt tengslanet, upphaflega stofnað af bandarísku verkalýðskonunni og fræðimanninum Jane McAlevey, sem lést nýverið eftir langvinn veikindi. Arfleifð hennar byggir á þeirri grundvallarsýn að engar „styttri leiðir“ (e. no shortcuts) séu til í stéttabaráttu. Eins og McAlevey benti ítrekað á: „Vald venjulegs fólks verður aðeins

KB Brower hitti stjórn Eflingar þann 15. apríl til að ræða skipulagsmál

Úr námsefni O4P: Sameinuð höfum við vald!

byggt upp af fólkinu sjálfu, með eigin úrræðum, í baráttu þar sem ríkjandi hugmyndafræði einstaklingshyggjunnar er snúið á hvolf.“

Aðferðafræðin sem KB Brower kynnti snýr í grunninn að því að byggja upp sterkt skipulag á vinnustöðum, virkja meirihluta starfsfólks og þróa þann strúktúr og styrk sem þarf til að takast á við atvinnurekendur og stjórnvöld. Markmiðið er skýrt: Að færa valdið beint í hendur verkafólksins sjálfs svo hægt sé að ná fram raunverulegum kerfisbreytingum og tryggja sanngjörn kjör.

Heimsóknin er liður í þeirri vegferð Eflingar að valdefla félagsmenn sína og styrkja trúnaðarmannakerfið. Með því að tileinka sér þrautreyndar aðferðir við skipulagningu (e. organizing) herðir félagið róðurinn í baráttunni fyrir stöðugleika, bættem lífskjörum og öruggari framtíð fyrir allt verkafólk á höfuðborgarsvæðinu.

Lesið meira um O4P samtökin á: organizing4power.org

Aðalfundur Eflingar 2026: Varað við alvarlegum afleiðingum strax í haust

Á aðalfundi Eflingar, sem haldinn var í lok apríl, flutti formaður félagsins kröftugt ávarp þar sem stjórnvöld voru vörð við því að alvarlegar afleiðingar hljóttist af ef ekki verður brugðist við versnandi afkomu verkafólks strax í haust. Formaður fordæmdi harðlega það aðgerðaleysi sem ríkt hefur gagnvart háu vaxtastigi og verðbólgu, en þetta efnahagslega ástand bitur af miklum þunga í ráðstöfunartekjur láglæunafólks og skapar beinlínis neyðarástand á mörgum heimilum. Kröfurnar voru skýrar; kallað er eftir raunverulegum kerfisbreytingum fremur en tímabundnum plástralausnum, sérstaklega hvað varðar húsnæðismál og réttindi á leigumarkaði.

Í ávarpi formanns kom fram að þolinmæði stéttarinnar sé á þrotum og stjórnvöld verði að skilja að efnahagslegur stöðugleiki næst aldrei með

Aðalfundur Eflingar fór fram 26. mars síðastliðinn

því að fórna lífsviðurværi þeirra sem halda samfélaginu gangandi. Formaður lýsti því yfir að sjáist ekki merki um efnislegar kjarabætur og stöðugleika fyrir næstu samningalotu, sé Efling fullbúin til harðra aðgerða til að verja líf skjör sinna félagsmanna. Samhliða

þessum varnaðarorðum var á fundinum samþykkt að herða enn frekar skipulagningu og valdeflingu á vinnustöðum til að tryggja að samstaða félagsins sé óvefengjanleg þegar á reynir.

Opinber útboð ýta undir undirboð: Evrópsk samtök krefjast breytinga

Efling er hluti af UNI - Global union

Evrópsk verkalýðssamtök krefjast þess nú að reglum um opinber útboð verði breytt til að stöðva kerfisbundin undirboð og félagslegt undirboð sem viðgangast á evrópskum vinnumarkaði. Gagnrýnin beinist að því að

núverandi fyrirkomulag setji lægsta verð framur réttindum starfsfólks, sem hvetur fyrirtæki til að skera niður laun og kjör til að vinna verkefni frá hinu opinbera. Samtökin undirstrika að ríki og sveitarfélög eigi að nota innkaupa-

valdið sitt til að styðja við sanngjarnan vinnumarkað með því að gera kröfu um kjarasamninga og góð starfskjör í öllum útboðum.

Þessi barátta á ríkt erindi við íslenskan raunveruleika þar sem Efling hefur ítrekað bent á hvernig undirverktakakeðjur í opinberum verkefnum geta falið í sér launabjófnað og brot á réttindum. Með því að herða kröfur og tryggja að opinberir fjármunir renni aðeins til fyrirtækja sem virða leikreglur samfélagsins, er hægt að loka fyrir leiðir braskara sem byggja afkomu sína á misnotkun. Fyrir Eflingu eru þetta lykilmál. Núverandi fyrirkomulag í opinberum útboðum ýtir undir undirboð, veikir kjarasamninga og grefur undan réttindum

félagsfólks. Breytingar á umræddum reglum um útboð gætu hins vegar haft veruleg áhrif til hins betra, með því að styrkja réttindi launafólks, bæta vinnu- aðstæður og tryggja betri og öruggari þjónustu fyrir almenning.

Trúnaðarmaður mánaðarins - Marjolie Oquino Miano

Marjolie er trúnaðarmaður Eflingarfélaga hjá Nóa-Sirius hf.

Hvað finnst þér skemmtilegt að gera utan vinnu til að hlaða batteríin?

Til að endurhlaða orkuna fer ég oftast í ræktina. Ég er mikil félagsvera og í ræktinni er samfélag sem gefur mér kraft og hjálpar mér að vinna úr álagi eftir krefjandi vinnudaga.

Finnurðu að vorið sé komið, eða er enn vetur í lofti?

Bókstaflega, já! Sólin hefur skinið og það er ekki eins kalt. Ég elska að vakna þegar það er orðið hjart; það gerir mig tilbúna í daginn. Í skammdeginu finn ég fyrir meiri þyngslum og leti við að fara á fætur. Ég get ekki beðið eftir sumrinu og tækifærunum sem því fylgja til að fara í fjallgöngur og njóta útivistar.

Hvað hefur verið þér efst í huga núna með hækkandi verðbólgu og framfærslukostnaði?

Það veldur mér áhyggjum að geta ekki lagt meira fyrir. Það er ógnvænlegt að eiga ekki varasjóð, þótt ég

viti að margir hafi það mun verra en ég. Þetta hefur áhrif á líf mitt; ég hef áhyggjur af dóttur minni og vildi stundum geta veitt henni þá upplifun sem ég fékk ekki sjálf í uppvestinum. Svo styrki ég móður mína á Filippseyjum, en vegna hækkandi kostnaðar hér heima og um allan heim rýrnar sá stuðningur stöðugt.

1. maí er á næsta leiti – hvað þýðir baráttudagur verkafólks fyrir þér persónulega?

Dagurinn er áminning um að viðurkenna þarf vinnuframlag vinnuafslisins í samfélaginu. Ég óttast stundum að fólk sé að gleyma mikilvægi dagsins – að starfsfólk eigi skilið sanngjarna meðferð og laun í samræmi við vinnuna. 1. maí minnir mig á að baráttunni er ekki lokið; við verðum að endurmeta vinnuframlag hvers og eins og tryggja að laun standi undir framfærslu svo fólk sé ekki svipt lífsgleðinni.

Ef þú gætir breytt einum hlut í vinnu-umhverfinu með einum fingursmelli, hvað væri það?

Ég vildi að við værum móttækilegri fyrir ólíkum menningarheimum og að samskipti væru jákvæðari og heilbrigðari. Jákvæður vinnustaður og heilbrigð samskipti skapa umhverfi þar sem við getum vaxið, lært og tengst.

Hvaða ráð myndir þú gefa félaganum sem er að íhuga að bjóða sig fram sem trúnaðarmann?

Viðkomandi hefði minn fulla stuðning. Ég myndi leggja áherslu á mikilvægi þess að hlusta af athygli og grípa öll tækifæri til að skilja ólík sjónarmið starfsfólks sem þarf að láta rödd sína heyrast. Það þarf að vera undirbúinn fyrir það að hlutirnir eru ekki alltaf sanngjarnir, en ef þú vinnur að því að auka réttlæti ertu þegar að gera frábæra hluti. Svo myndi ég hvetja þau til að gefa erlendu starfsfólki sérstakan gaum, þar sem það þekkir oft ekki réttindi sín.